

NVO

Kwaliteitsregisters

van, voor én door jou

Inhoudelijk kader

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Aanleiding	6
Uitgangspunten inhoudelijk kader	7
Beroepscompetenties in CanMEDS model	8
Kernwaarden van de orthopedagoog	10
Ontwikkelingen in de praktijk	11
Professionele verantwoordelijkheid, bekwaamheid en bevoegdheid	12
Pijlers van herregistratie.....	14
Pijler 1 Werkervaring.....	15
Pijler 2 Deskundigheidsbevordering	18
Pijler 2a: Bij- en nascholing.....	18
Pijler 2b: Reflectie intervisie / supervisie	20
Pijler 2c: Overige activiteiten (vrije ruimte)	22
Uitstel herregistratie en hardheidsclausule uitzonderlijke situaties	24
Toetsing.....	24
Epiloog	25

Inleiding

Als orthopedagoog wil je de beste zorg of begeleiding bieden aan jouw cliënten. Daarom vind je het belangrijk om bij te blijven in je vak, om over actuele kennis en vaardigheden te blijven beschikken. Als NVO vinden we dat ook. Daarom heeft de NVO de NVO Kwaliteitsregisters. Daarin word je geregistreerd op basis van de normen die de beroepsgroep aan zichzelf stelt.

Met een registratie in een van de NVO Kwaliteitsregisters kun je aan cliënten, collega's, opdrachtgevers of werkgevers laten zien dat je continue leert en verbetert én staat voor goede zorg en/of begeleiding.

Voor de NVO Kwaliteitsregisters hebben we een inhoudelijk kader opgesteld. Hierin staat beschreven aan welke eisen een orthopedagoog moet voldoen. Zo staan er eisen in over welke werkzaamheden kunnen meetellen voor je herregistratie, welke bij- en nascholingen in aanmerking komen, wanneer gevolgde intervisie of supervisie kan meetellen en welke andere deskundigheidsbevorderende activiteiten kunnen meetellen¹.

Dit inhoudelijk kader heeft specifiek betrekking op orthopedagogen, zowel de basis-orthopedagoog op universitair masterniveau als de orthopedagoog-generalist op postmasterniveau². Kenmerkend voor een orthopedagoog ten opzichte van een pedagoog zijn kerntaken op het gebied van orthopedagogisch onderzoek, diagnostiek, behandeling en begeleiding. In dit inhoudelijk kader noemen we dit ook wel klinische activiteiten, vakinhoudelijke activiteiten of cliëntgerelateerde activiteiten.

De visie achter het inhoudelijk kader is dat de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de orthopedagoog altijd voorop staat en dat de orthopedagoog zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen in zijn of haar vak. Om zo de best passende zorg of begeleiding te bieden aan kinderen, jongeren, mensen met beperkingen of volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie.

De NVO toetst één keer per vijf jaar of een geregistreerde orthopedagoog nog voldoet aan de eisen uit het inhoudelijk kader. Dit is de herregistratie, waarbij de vakinhoudelijke en professionele ontwikkeling van orthopedagogen objectief wordt beoordeeld. Zo is de kwaliteit van het professioneel handelen van de orthopedagoog toetsbaar en zichtbaar.

Dit document is het resultaat van een uitgebreid en zorgvuldig ontwikkeltraject. NVO-leden hebben zelf aan het roer gestaan bij de totstandkoming van dit inhoudelijk kader. Veel verschillende leden hebben zich verdiept in de essentie van het beroep orthopedagoog en onderschrijven het belang van een helder, concreet en uitvoerbaar inhoudelijk kader om zo collectief de kwaliteit van de beroepsgroep te borgen.

Er is een uitvraag gedaan onder alle geregistreerde leden en een klankbordgroep van 64 leden. Daarnaast is gesproken met verschillende commissies van de NVO en met individuele leden en zijn er online discussie-sessies geweest met groepen leden. Tot slot is de ledenraad van de NVO actief betrokken bij het opstellen van dit inhoudelijk kader.

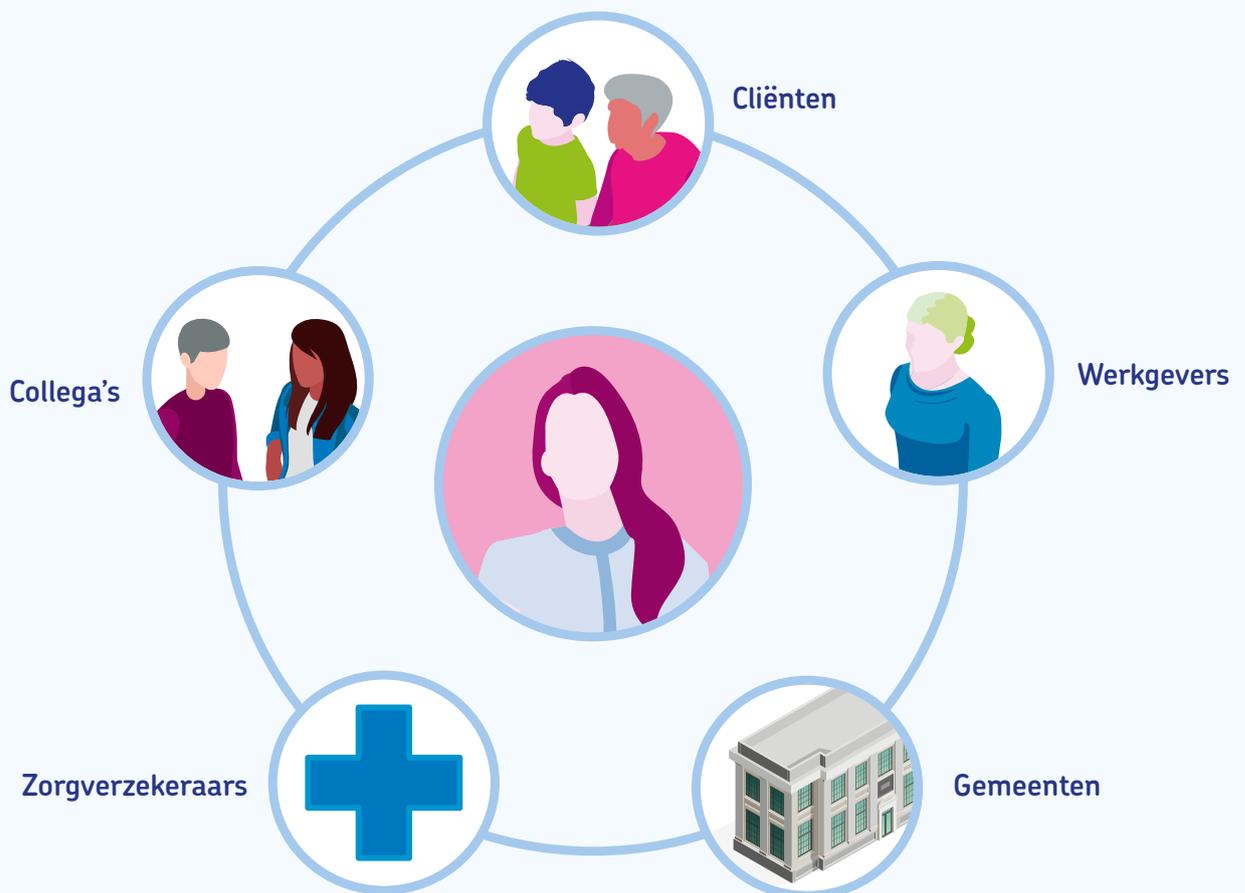
1 Dit inhoudelijk kader heeft specifiek betrekking op de **herregistratie** van orthopedagogen in de NVO Kwaliteitsregisters. Voor de eerste registratie gelden andere eisen. Meer informatie hierover is te vinden in het [registratiereglement van de NVO](#).

2 De NVO kent ook een Kwaliteitsregister voor de basis-pedagoog en een supervisoryregister. In dit NVO supervisoryregister kunnen orthopedagogen-generalist worden geregistreerd die een specifieke supervisoryopleiding hebben gevolgd. Ook hiervoor gelden herregistratie-eisen. Meer informatie hierover is te vinden in het [registratiereglement van de NVO](#).

De bestaande herregistratie-eisen zijn opnieuw bekeken en tegen het licht gehouden gelet op de veranderende rol en werkzaamheden van orthopedagogen en ontwikkelingen in het veld van onderwijs en zorg.

Dit inhoudelijk kader is toekomstbestendig en dat willen we ook zo houden. Het inhoudelijk kader zal (minimaal) eens per 5 jaar worden geëvalueerd³, waarbij gekeken wordt of de eisen nog in lijn zijn met ontwikkelingen in onderwijs en zorg.

Met een registratie in een van de NVO Kwaliteitsregisters laat je aan cliënten, collega's, opdrachtgevers of werkgevers zien dat je continu leert en verbetert én staat voor goede zorg en/of begeleiding.

³ Op het moment dat uit de evaluatie geconcludeerd wordt dat de eisen aangepast dienen te worden, worden wijzigingen tijdig gecommuniceerd en wordt in de implementatie rekening gehouden met de consequenties voor de herregistratiedossiers/persoonlijke portfolio's van orthopedagogen.

Aanleiding

De NVO kent al jaren kwaliteitsregisters (voorheen verenigingsregisters⁴) en daarbij behorende (her)registratie-eisen. Dit inhoudelijk kader heeft specifiek betrekking op de herregistratie in de Kwaliteitsregisters basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist.

De rol van orthopedagogen is over de jaren veranderd. En niet alleen de rol, maar ook de doelgroepen waarmee de orthopedagoog werkt en de werkzaamheden die een orthopedagoog uitvoert. Zo werken orthopedagogen ook steeds vaker met de doelgroep volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie in de ggz en de doelgroep ouderen. Een orthopedagoog kan zelf diagnostisch onderzoek doen of behandeling of begeleiding bieden. Verder sturen orthopedagogen ook vaak teams aan, adviseren zij andere professionals/ beroepsopvoeders of ouders over de best passende zorg en begeleiding en voeren zij de regie over zorg of hulpverlening. Daarnaast verrichten orthopedagogen steeds vaker zogenaamde niet-cliëntgebonden werkzaamheden op het gebied van kwaliteit en organisatie van zorg- en hulpverlening, in het beleid, het management of in onderzoek in de wetenschap of praktijk en in het onderwijs.

De orthopedagoog is een breed opgeleide professional die zich gemakkelijk beweegt tussen verschillende werkvelden van de jeugdhulp tot de ouderenzorg, van de kinderopvang tot de ggz, van de gehandicaptenzorg tot het onderwijs en van de forensische zorg, tot de ziekenhuizen.

Het is belangrijk dat orthopedagogen hun vakbekwaamheid bijhouden door een leven lang te leren. Dat je up-to-date blijft in je vak, kun je aantonen met de NVO Kwaliteitsregisters met een overzicht van activiteiten die je hebt gedaan in je digitale persoonlijke portfolio.

Dan moeten ook de eisen voor de NVO Kwaliteitsregisters up-to-date blijven. Daarvoor is dit inhoudelijk kader ontwikkeld.

Het is belangrijk dat orthopedagogen hun vakbekwaamheid bijhouden, door een leven lang te leren.

⁴ Sinds 2018 worden de registers in de NVO statuten aangeduid als kwaliteitsregisters.

Uitgangspunten inhoudelijk kader

Met dit inhoudelijk kader zetten we als NVO bewust in op vertrouwen in de professionele autonomie van de orthopedagoog. De NVO beroepscode biedt hiervoor handvatten, evenals vakinhoudelijke richtlijnen⁵.

De volgende uitgangspunten gelden bij dit inhoudelijk kader.

Dit inhoudelijk kader:

- geeft (extern) vertrouwen in de kwaliteit van de beroepsgroep als geheel. En daarmee geeft het cliënten, collega's, opdrachtgevers of werkgevers vertrouwen in individuele beroepsbeoefenaren die volgens dit inhoudelijk kader zijn geregistreerd;
- speelt zo veel mogelijk in op de intrinsieke motivatie van de orthopedagoog om de kwaliteit van het beroepsmatig handelen op orde te houden en gaat uit van vertrouwen in diens handelen;
- sluit aan bij de visie van de NVO op het gebied van de beroepenstructuur orthopedagogische zorg, de beroepscompetentieprofielen en principes als 'bekwaam is bevoegd'⁶ en 'van wie mag wat, naar wie kan wat';
- is ontwikkeld conform de beroepscompetentieprofielen van de basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist en het CanMEDS model dat daarin wordt gebruikt;
- speelt in op veranderingen en ontwikkelingen in de werkvelden waarin orthopedagogen in verschillende functies werken en verschillende taken uitvoeren;
- gaat uit van dezelfde uitgangspunten voor de herregistratie van de basis-orthopedagoog en de orthopedagoog-generalist, rekening houdend met het verschil in vakbekwaamheidsniveau;
- doet recht aan het onderscheidende van de orthopedagoog ten opzichte van andere beroepsgroepen;
- moet wat betreft toetsing zodanig zijn dat de kwaliteit van de beroepsgroep als geheel en van individuele geregistreerde orthopedagogen geborgd is. Tegelijkertijd moet toetsing zo licht en uitvoerbaar mogelijk zijn en plaats vinden vanuit vertrouwen in het handelen van de orthopedagoog.
- leidt tot een gebruiksvriendelijk en transparant herregistratiesysteem voor alle direct betrokkenen;
- moet zinvol en uitvoerbaar zijn met oog voor zo min mogelijk administratieve lasten.

5 Bijvoorbeeld de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, kwaliteitsstandaarden in de ggz en richtlijnen voor de gehandicaptenzorg.

6 Zie voor een nadere toelichting het kopje 'professionele verantwoordelijkheid, bekwaamheid en bevoegdheid' op pagina 12.

Beroepscompetenties in CanMEDS model

De beroepscompetentieprofielen voor de basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist vormen de basis voor dit inhoudelijk kader.⁷

Als basis voor de beroepscompetentieprofielen is het CanMEDS model gebruikt ("Royal college of physicians and surgeons of Canada, 1996"). De term CanMEDS komt van 'Canadian Medical Education Directives for Specialists' en bestaat als model sinds 1996 (zie figuur 1). De competenties in het model worden voorgesteld als een bloem met het vakinhoudelijk handelen in het centrum. Voor de basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist is dit vertaald naar orthopedagogisch handelen. De andere competenties: communicatie, organisatie, samenwerking, kennis en wetenschap, professionaliteit en maatschappelijk handelen liggen om het vakinhoudelijk handelen heen. Deze andere competenties vormen gelijkwaardige componenten in het beroepscompetentieprofiel.

De beroepscompetentieprofielen voor de basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist vormen de basis voor dit inhoudelijk kader.

7 <https://www.nvo.nl/kwaliteit/beroepscompetentieprofielen>

Figuur 1: CanMEDS model

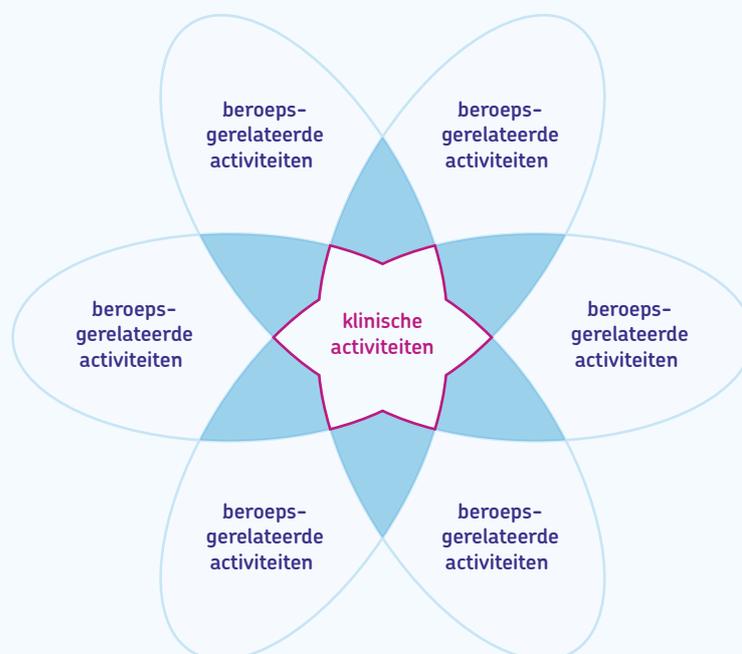

Het model zet aan tot verbreding en verdieping van de professional en kan onder meer worden gebruikt om deskundigheidsbevordering binnen een leven-lang-leren te bepalen.

In de kern gaat het in dit inhoudelijk kader en daarmee in de herregistratie om bezig zijn met orthopedagogisch handelen (vakinhoudelijk handelen). Het zwaartepunt in dit inhoudelijk kader en binnen de herregistratie voor de basis-orthopedagoog en orthopedagoog-generalist ligt daarom op klinische activiteiten⁸.

Naast de vakinhoudelijke ontwikkeling gaat het ook om allerlei overige beroepsgerelateerde activiteiten en ervaringen die bijdragen aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de orthopedagoog. Bij beroepsgerelateerde activiteiten gaat het om activiteiten die bijdragen aan de CanMEDS-competenties in de bloemblaadjes die om het vakinhoudelijk handelen heen liggen, zoals communicatie, organisatie, samenwerking, kennis en wetenschap, professionaliteit en maatschappelijk handelen. Dan gaat het bijvoorbeeld over onderwerpen als: hoe ga ik een samenwerking aan met andere professionals of gemeenten? Hoe manage ik mijn praktijk of een team? Hoe beïnvloed ik beleid? Of wat is de impact van bepaalde nieuwe wet- en regelgeving op mijn werkpraktijk?

Figuur 2: Activiteiten per CanMEDS-competentie

⁸ Klinische activiteiten betreffen alle activiteiten en/of werkzaamheden met betrekking tot cliëntgerichte zorg en begeleiding, zowel direct in contact met een cliënt als indirect via begeleiding aan of coördinatie van andere professionals. Het gaat om taken op het gebied van orthopedagogisch onderzoek, diagnostiek, behandeling en begeleiding. In dit kader noemen we dit ook wel vakinhoudelijke activiteiten of cliëntgerelateerde activiteiten.

Kernwaarden van de orthopedagoog

Bij de totstandkoming van dit inhoudelijk kader en de eisen voor herregistratie zijn gesprekken gevoerd over de inhoud van het vak, de kernwaarden van de orthopedagogiek en het borgen van de kwaliteit van de beroepsgroep als collectief. De meest kenmerkende kernwaarden van de orthopedagoog die in deze gesprekken naar voren zijn gekomen, worden zichtbaar in onderstaande woordenwol.

Ontwikkelingen in de praktijk

Het veld van zorg- en hulpverlening en de maatschappij als geheel zijn voortdurend in beweging. De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) benoemt in haar advies 'de B van bekwaam – naar een toekomstbestendige Wet BIG (2019)'⁹ dat de zorgvraag van burgers in Nederland steeds complexer wordt, over grenzen van stelsels en domeinen heen reikt en meer vraagt van zorgverleners als het gaat om samenwerking in teamverband.

In dit inhoudelijk kader en de daarbij behorende eisen voor herregistratie spelen we zo goed als mogelijk in op de bovengenoemde ontwikkelingen. De ontwikkelingen hebben invloed op de gevraagde competenties van orthopedagogen in de praktijk. Het vraagt andere vakinhoudelijke competenties bij steeds complexer wordende zorgvragen en vraagt ook andere competenties als het gaat om bijvoorbeeld regievoering en managementvaardigheden. Ook wordt er steeds meer zichtbaarheid verwacht vanuit de beroepsgroep. Ervaringsdeskundigen worden vaker ingezet en er wordt steeds vaker gebruik gemaakt van informele steun. Dat stelt eisen aan de coördinatievaardigheden en het (multidisciplinair) kunnen samenwerken van de orthopedagoog.

Ook in de domeinen volwassenen ggz en ouderenzorg werken steeds meer orthopedagogen met de voor hen kenmerkende benadering van systemisch denken. De inzet van orthopedagogen is een waardevolle bijdrage in deze werkvelden. Orthopedagogen kunnen in de ggz met name hun expertise inzetten in situaties waarin het niet (alleen) om een psychische stoornis gaat, maar vooral wanneer voor een goede diagnose en/of behandeling een analyse van de context nodig is en actoren uit die context moeten worden betrokken bij de behandeling.

9 <https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2019/10/10/de-b-van-bekwaam---naar-een-toekomstbestendige-wet-big>

Professionele verantwoordelijkheid, bekwaamheid en bevoegdheid

De uitgangspunten 'de juiste professional op de juiste plek', 'van wie mág wat, naar wie kán wat' en 'bekwaam maakt bevoegd' zijn onderdelen van de visie van de NVO als het gaat om beroepsontwikkeling, kwaliteitsborging- en -bewaking en het denken over bekwaamheid en bevoegdheid.

In de Wet BIG en (tucht)rechtspraak wordt de term 'bevoegdheid' gebruikt voor de bevoegdheid van medische beroepen om voorbehouden handelingen te verrichten en/of daartoe opdracht te geven. Voorbehouden handelingen zijn handelingen die alleen mogen worden uitgevoerd door een in de Wet BIG aangewezen hulpverlener, bijvoorbeeld het voorschrijven van medicatie of het snijden in een lichaam. De orthopedagoog(-generalist) kent geen in de wet aangewezen voorbehouden handelingen. Ditzelfde geldt voor bijvoorbeeld gz-psychologen en psychotherapeuten, ook zij kennen geen voorbehouden handelingen. Wel kennen we veldnormen en richtlijnen die handvatten kunnen bevatten voor het uitvoeren van bijvoorbeeld diagnostisch onderzoek, bepaalde behandelingen of andere interventies.

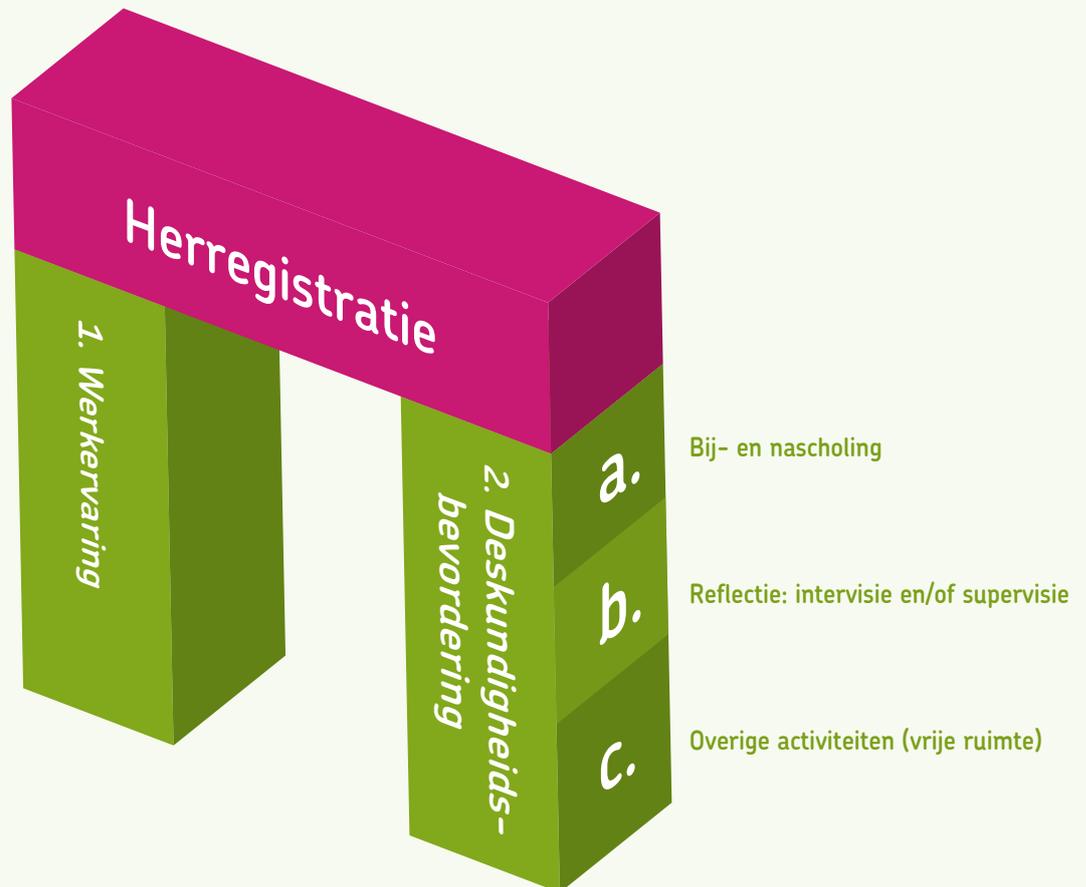
Omdat er geen voorbehouden handelingen zijn, geldt in de visie van de NVO dat orthopedagogen bevoegd zijn tot het uitvoeren van een bepaalde handeling als zij daartoe bekwaam zijn. Het beoordelen van deze bekwaamheid is uiteindelijk een verantwoordelijkheid van de orthopedagoog zelf. Hierbij moet de orthopedagoog altijd de afweging maken of deze voldoende kennis en kunde heeft om bepaalde werkzaamheden uit te voeren. De orthopedagoog houdt hierbij de grenzen van zijn eigen vakbekwaamheid in acht en handelt binnen deze grenzen. De vakbekwaamheid aantonen kan een orthopedagoog doen met onder andere werkervaring, bij- en nascholing en andere deskundigheidsbevorderende activiteiten in een persoonlijk portfolio.

Pijlers van herregistratie

De beroepsgroep vindt het belangrijk dat je voor het bijhouden van je vakbekwaamheid naast werkervaring, ook op andere manieren aan deskundigheidsbevordering doet. Hierbij sluiten we aan bij vele andere beroepsgroepen in de zorg. Het bijhouden van je vakbekwaamheid kan je aantonen met een registratie in een van de NVO Kwaliteitsregisters.

Figuur 3:
Pijlers van herregistratie

Verplichte onderdelen en vrije ruimte

Binnen de bovengenoemde eisen wordt onderscheid gemaakt tussen verplichte onderdelen en onderdelen die vallen binnen de vrije ruimte. De vrije ruimte is bedoeld om flexibel aan te kunnen sluiten bij de ontwikkelvoorkeuren of het ontwikkeltraject van de betreffende orthopedagoog, het vormgeven aan de functie die een orthopedagoog bekleedt en de eigen verantwoordelijkheid van orthopedagogen om op andere manieren met het vak bezig te zijn. Binnen de vrije ruimte kunnen activiteiten plaatsvinden die van belang zijn voor de vakinhoudelijke ontwikkeling óf de bredere professionele ontwikkeling van de orthopedagoog. Het gaat dan om de ontwikkeling van zowel vakinhoudelijke als overige competenties binnen het CanMEDS model.

Pijler 1: Werkervaring

Wat houdt het in?

Orthopedagogisch handelen

De orthopedagogiek is systeemgericht en de orthopedagoog houdt zich bezig met opvoeding en ontwikkeling van de cliënt in zijn of haar omgeving.

Kenmerkend voor het beroep is analyse van de perspectieven van verschillende actoren in het systeem en van daaruit verbinding leggen tussen verschillende personen/disciplines en/of organisaties.

In de beroepsuitoefening vervult een orthopedagoog verschillende taken, rollen of functies, bijvoorbeeld als behandelaar, regievoerder, gedragsdeskundige of gedragswetenschapper, adviseur, onderzoeker, manager of docent. Voor de kwaliteitsborging van het beroep orthopedagoog zijn al deze verschillende taken, rollen of functies van belang.

Voor herregistratie in de NVO Kwaliteitsregisters als basis-orthopedagoog of orthopedagoog-generalist ligt het zwaartepunt bij klinische werkzaamheden of klinische activiteiten. Dit betreft alle activiteiten en/of werkzaamheden met betrekking tot cliëntgerichte zorg en begeleiding, zowel direct in contact met een cliënt als indirect via begeleiding aan of coördinatie van andere professionals. Het gaat om taken op het gebied van orthopedagogisch onderzoek, diagnostiek, behandeling en begeleiding. In dit inhoudelijk kader noemen we dit ook wel vakinhoudelijke activiteiten of cliëntgerelateerde activiteiten.

Voor de orthopedagoog-generalist gaat het daarnaast ook om werkzaamheden die deel uitmaken van het deskundigheidsgebied zoals omschreven in het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist van de Wet BIG¹⁰. Zie het kader hieronder.

“Tot het gebied van deskundigheid van de orthopedagoog-generalist wordt gerekend het verrichten van onderzoek en diagnostiek en het behandelen en begeleiden van zich in een persoonlijke afhankelijkheidsrelatie bevindende personen met leer-, gedrags-, en ontwikkelingsproblemen.”

Werkzaamheden met betrekking tot alle leeftijden en doelgroepen kunnen meetellen voor herregistratie. Het gaat om kinderen en jongeren, maar ook volwassenen of ouderen. De leeftijd van de cliënt is niet zozeer bepalend voor het kunnen meetellen van werkervaring, maar wel de afhankelijkheidsrelatie waarin de cliënt verkeert.

Breedte van het vak

De orthopedagoog is een breed opgeleide professional die zich gemakkelijk beweegt tussen verschillende werkvelden als bijvoorbeeld de jeugdhulp, de langdurige zorg, het onderwijs of de ggz. Dat vergt dus ook competenties voor het werken in die verschillende werkvelden, met de doelgroepen en inhoud die daar spelen, met richtlijnen en wet- en regelgeving die daar gelden en met methodieken die worden gebruikt.

Tijdens de herregistratie in de NVO Kwaliteitsregisters heeft een orthopedagoog ruimte om zijn of haar dossier/persoonlijke portfolio binnen de eisen naar eigen behoefte in te richten, afhankelijk van de eigen situatie/werkplek of wens om van werkplek te wisselen.

We vinden het als NVO van belang dat een orthopedagoog zich breed blijft ontwikkelen en daardoor breed inzetbaar blijft. Dat kan op verschillende manieren: door in verschillende sectoren te werken, door met verschillende doelgroepen te werken, door nieuwe technieken of methoden aan te leren, door bepaalde werkzaamheden tijdelijk meer aandacht te geven of

10 wetten.nl - Regeling - Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist - BWBR0042645 (overheid.nl)

door aandacht te hebben voor de verbinding wetenschap en praktijk.

Een orthopedagoog is in principe toegerust voor verschillende werkvelden. Werkervaring en bij- en nascholing maken dat iemand steeds beter is toegerust voor een bepaald werkveld, maar er zijn ook orthopedagogen die door die werkervaring en scholing juist van toegevoegde waarde zijn voor een ander werkveld.

Naarmate een orthopedagoog langer werkzaam is en een brede basis heeft, kan het vrijheid geven om zich te specialiseren in een bepaald werkveld, deskundigheidsgebied of doelgroep. Voor de inzetbaarheid in het werkveld is het waardevol om orthopedagogen te hebben die zich hebben gespecialiseerd in bijvoorbeeld Infant Mental Health (IMH), trauma of dyslexie.

Orthopedagoog-generalist en wettelijke registers (BIG/SKJ)

Voor de orthopedagoog-generalist is een registratie in het NVO Kwaliteitsregister aanvullend op het BIG-register¹¹. Daarnaast kan een orthopedagoog-generalist die werkt in de jeugdhulp zich als postmaster-orthopedagoog SKJ registreren bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). De NVO basis-orthopedagoog die werkt in de jeugdhulp kan zich als master-orthopedagoog SKJ registreren bij SKJ¹².

Overige werkzaamheden als orthopedagoog

Zoals eerder toegelicht gaat het in dit inhoudelijk kader in de kern om bezig zijn met orthopedagogisch handelen (vakinhoudelijk handelen). Binnen de eisen voor werkervaring in de herregistratie staan daarom vakinhoudelijke orthopedagogische activiteiten (ook wel klinische activiteiten of cliëntgerelateerde activiteiten) centraal. Buiten de verplichte uren zoals die in de tabel op de volgende pagina worden toegelicht, is er ruimte voor overige werkzaamheden die passen binnen de uitoefening van het beroep orthopedagoog(-generalist) waarvoor kennis, inzicht en vaardigheden nodig zijn relevant voor het vakgebied. Dit kan bijvoorbeeld gaan om werkzaamheden op het gebied van adviseren over beleid, het uitvoeren van managementtaken of het verzorgen van onderwijs. De NVO onderschrijft het belang van deze werkzaamheden voor een orthopedagoog en biedt daar op deze manier ruimte voor.

Begeleiding voor startende orthopedagogen

De NVO vindt het van belang dat startende orthopedagogen (basis-orthopedagogen) goed begeleid worden op de werkvloer. Orthopedagogen die (net) van de universiteit komen kunnen in de diverse werkdomeinen aan de slag, waarbij de NVO het belangrijk vindt dat de net afgestudeerde universitair opgeleide orthopedagogen de eerste jaren onder passende werkbegeleiding en supervisie werken. Het is aan de werkgever om medewerkers goede begeleiding te bieden en het is aan de orthopedagoog om zich te houden aan de grenzen van zijn vakbekwaamheid. Wet- en regelgeving, de beroepscompetentieprofielen van de NVO en een professioneel statuut van de organisatie kunnen hierin het uitgangspunt vormen.

Het volgen en geven van werkbegeleiding kan meetellen onder werkervaring.

11 Meer informatie over het BIG-register: www.bigregister.nl

12 Meer informatie over de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ): www.skjeugd.nl

13 Momenteel geldt er nog geen herregistratie voor orthopedagogen-generalist in het BIG-register. Op het moment dat herregistratie gaat gelden, worden alle geregistreerde orthopedagogen-generalist hierover geïnformeerd en wordt de uiterste herregistratiedatum (UHD) vastgesteld.

Werkervaring

	Orthopedagoog-generalist	Basis-orthopedagoog
Uren	<p>We gaan ervan uit dat je in de afgelopen vijf jaar 3.120 uur hebt gewerkt als orthopedagoog-generalist.</p> <p>Deze voorwaarde staat gelijk aan de herregistratie-eis voor de orthopedagoog-generalist voor het BIG-register¹³.</p>	<p>2.500 uur als orthopedagoog in de afgelopen vijf jaar (waarvan 2.000 klinisch specifieke uren)</p>
Doelgroepen	Kinderen, jongeren, gezinnen, volwassenen, ouderen in een afhankelijkheidsrelatie.	
Werkzaamheden die wel kunnen meetellen*	<p>Het gaat om klinische activiteiten volgens het beoordelingskader BIG-register.</p> <p>> Zie het beoordelingskader OG BIG-register</p>	<p>Klinisch specifieke uren zijn uren die betrekking hebben op specifieke cliëntsystemen waarin diagnostisch onderzoek en behandeling/begeleiding op elkaar zijn afgestemd en zo goed mogelijk geïntegreerd worden. Alle werkzaamheden die te maken hebben met de beeldvorming rondom het cliëntstelsel kunnen meegeteld worden, evenals alle uren die te maken hebben met de (planning en evaluatie van de) aanpak.</p> <p>Het kan bij deze uren zowel om direct contact (met cliëntstelsel) als indirect contact (over cliëntstelsel met bijv. (beroeps)opvoeders) gaan. Het gaat altijd om systematische en methodische werkwijzen.</p> <p>Ook bepaalde werkzaamheden als docent, of onderzoeker kunnen meetellen als klinisch specifieke uren.</p>
Werkzaamheden die niet mee kunnen tellen als klinische activiteiten*	<ul style="list-style-type: none"> • Het (overstijgend) adviseren op het gebied van beleid; • Het uitvoeren van niet zorg-inhoudelijke managementtaken; • Het verzorgen van interne deskundigheidsbevordering aan collega's/teams. • Werkzaamheden als docent waarbij geen feitelijke cliënten betrokken zijn. • Werkzaamheden als onderzoeker waarbij geen contact is met cliënten. • Het gaat om klinische activiteiten volgens het beoordelingskader BIG-register. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het (overstijgend) adviseren op het gebied van beleid. • Het uitvoeren van niet zorg-inhoudelijke managementtaken. • Het verzorgen van interne deskundigheidsbevordering aan collega's/teams. • Werkzaamheden als docent waarbij geen feitelijke cliënten betrokken zijn. • Werkzaamheden als onderzoeker waarbij geen contact is met cliënten.
Format	Werkgeversverklaring (in loondienst) Eigen verklaring + accountantsverklaring/onafhankelijke administratie- / belastingdeskundige- of financieel adviseur (als vrijgevestigde)	
Competenties*	Orthopedagogisch handelen	

*Let op: het gaat hier om voorbeelden en geen uitputtende lijst. Deze voorbeelden zijn bedoeld als toetssteen voor de orthopedagoog om de eigen uitgevoerde werkzaamheden te beoordelen.

Pijler 2 Deskundigheidsbevordering

Pijler 2a: Bij- en nascholing volgen

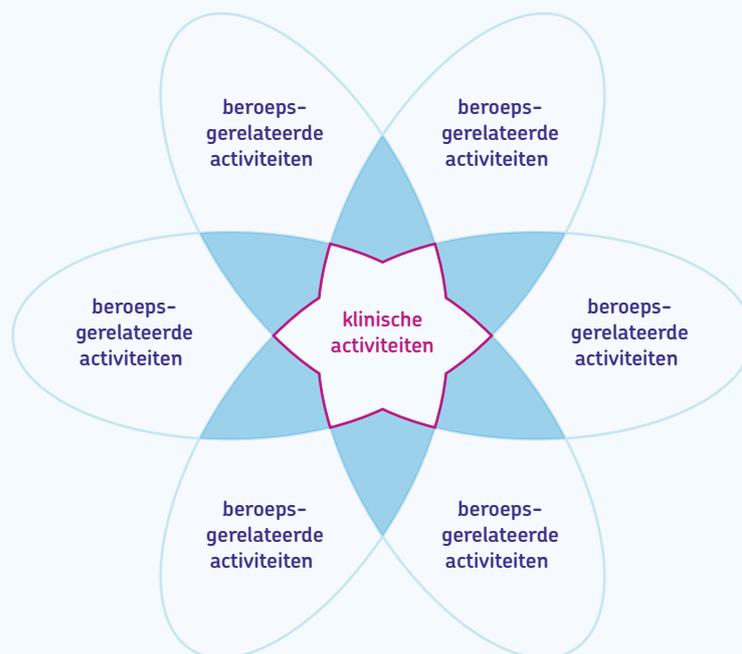
Wat houdt het in?

Het volgen van bij- en nascholingen draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van de orthopedagogische beroepsuitoefening. De NVO accrediteert bij- en nascholingsaanbod voor orthopedagogen. Een accreditatie toont aan dat de betreffende opleiding of cursus voldoet aan de kwaliteitseisen van de NVO. Deze scholingen worden op kwaliteit beoordeeld door een accreditatiecommissie met leden uit de beroepsgroep.

Zowel vakinhoudelijke scholingen als overige (beroepsgerelateerde) scholingen ondersteunen de professionele ontwikkeling van de orthopedagoog.

Beroepsgerelateerde scholingen dragen bij aan de CanMEDS-competenties in de bloemblaadjes die om het vakinhoudelijk handelen heen liggen, zoals communicatie, organisatie, samenwerking, kennis en wetenschap, professionaliteit en maatschappelijk handelen. Deze scholingen zijn van belang om je vak als orthopedagoog goed uit te kunnen oefenen en kunnen meetellen voor herregistratie. Daarbij is het van belang is dat er een link is met het beroep.

Figuur 4: Activiteiten per CanMEDS-competentie

Scholingsaanbieders kunnen voor de geaccrediteerde scholingen die zij aanbieden ook aangeven aan welke CanMEDS-competenties je werkt als je de scholing volgt. Dit kun je dan terugzien in je digitale persoonlijke portfolio in PE-online. Het is niet verplicht om voor alle CanMEDS-competenties bij- en nascholingen te volgen.

Ook digitale scholingen en e-learnings kunnen meetellen als bij- en nascholing.

Bij- en nascholing volgen

	Orthopedagoog-generalist	Basis-orthopedagoog
Punten	40 punten in de afgelopen vijf jaar, waarvan minimaal 20 punten geaccrediteerd.	40 punten in de afgelopen vijf jaar, waarvan minimaal 20 punten geaccrediteerd.
	<p>Minimaal 20 punten moeten vakinhoudelijke scholingen op postmaster niveau zijn.</p> <p><i>Niet geaccrediteerde scholingen kunnen alleen meetellen na beoordeling door de NVO.</i></p> <p><i>Op het moment dat een orthopedagoog meer dan 40 punten scholingen heeft gevolgd, kunnen deze meetellen als 'overige activiteiten' (vrije ruimte).</i></p>	<p>Minimaal 20 punten moeten vakinhoudelijke scholingen op (post)master niveau zijn.</p> <p><i>Niet geaccrediteerde scholingen kunnen alleen meetellen na beoordeling door de NVO.</i></p> <p><i>Op het moment dat een orthopedagoog meer dan 40 punten scholingen heeft gevolgd, kunnen deze meetellen onder 'overige activiteiten' (vrije ruimte).</i></p>
Doelgroepen	Kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen in een afhankelijkheidsrelatie	
Scholingen die <u>wel</u> mee kunnen tellen*	<p><u>Vakinhoudelijke scholingen</u> op postmaster niveau (voor minimaal 20 punten)</p> <p><u>Beroepsgerelateerde scholingen</u> op postmaster niveau waarbij een link kan worden gelegd met één van de competenties binnen het CanMEDS model (voor maximaal 20 punten van het totaal van het aantal scholingspunten). Voorbeelden: leiderschapstraining, netwerk training, opleiding over samenwerking</p> <p><u>Beroepsgerelateerde scholingen</u> gedefinieerd op post-hbo niveau volgens de richtlijnen (voor maximaal 20 punten van het totaal van het aantal scholingspunten).</p>	
Scholingen die <u>niet</u> mee kunnen tellen*	<p>Niet-geaccrediteerde scholingen die geen link hebben met de orthopedagogische vakinhoud of met een van de CanMEDS-competenties.</p> <p>Scholingen waarvan de doelgroep ook MBO-niveau is.</p>	
Format	<p>Geen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geaccrediteerde scholingen worden automatisch toegevoegd in dossier/persoonlijke portfolio. • Niet-geaccrediteerde scholingen zelf toevoegen ter beoordeling. 	
Competenties*	<p>Alle competenties</p> <p>Het is niet verplicht om beroepsgerelateerde scholingen op alle CanMEDS competenties te volgen.</p>	

*Let op: het gaat hier om voorbeelden en geen uitputtende lijst. Deze voorbeelden zijn bedoeld als toetssteen voor de orthopedagoog om de eigen gevolgde bij- en nascholingen te beoordelen.

Pijler 2b: Reflectie intervisie / supervisie volgen

Wat houdt het in?

Het op een planmatige manier werken aan je professionele ontwikkeling draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van de orthopedagogische beroepsuitoefening. Dat kan op verschillende manieren. Voor herregistratie in de NVO Kwaliteitsregisters vinden we met name het op een gestructureerde manier volgen van intervisie en supervisie van belang.

Supervisie

Supervisie is een begeleidingsmethodiek voor het leren reflecteren op de eigen beroepsuitoefening. Hierbij ligt het accent op de persoonlijke aspecten van de beroepsuitoefening en het persoonlijk leerproces van de supervisor¹⁴.

De NVO ziet supervisie geven als een vak en borgt de kwaliteit van supervisie door kwaliteitseisen te stellen aan de supervisoren. De NVO beschikt over een supervisorenregister waarin orthopedagogen-generalist geregistreerd kunnen worden die ná een aantal jaren werkervaring een specifieke door de NVO geaccrediteerde supervisorenopleiding hebben gevolgd. Ook voor het supervisorenregister gelden herregistratie-eisen.

Intervisie

Intervisie is een gestructureerde gespreksvorm in groepsverband. Het is een instrument voor professionele en persoonlijke reflectie en ontwikkeling en biedt de mogelijkheid om als orthopedagoog je inzicht, kennis en vaardigheden te verdiepen en ontwikkelen.

De NVO borgt de kwaliteit van intervisie door kwaliteitseisen te stellen aan de intervisie. Intervisie kan intercollegiaal zijn, maar kan ook onder begeleiding gevolgd worden. Het volgen van een methodiek, focus op reflectie op het handelen, het formuleren van een doel, het aanwijzen van een voorzitter en voldoende deelnemers met het juiste vakbekwaamheidsniveau zijn allemaal zaken die bijdragen aan kwalitatieve intervisie.

In zowel supervisie als intervisie staat de professional centraal. Deze vormen onderscheiden zich van bijvoorbeeld werkbegeleiding, waarin de cliënt of een casus centraal staat.

De NVO vindt het van belang dat startende orthopedagogen (basis-orthopedagogen) goed begeleid worden op de werkvloer. Dit kan door middel van systematische en gestructureerde werkbegeleiding en supervisie.

Lerende netwerken

Binnen het Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ worden lerende netwerken beschreven waaraan iedere regiebehandelaar moet deelnemen. Lerende netwerken kunnen ook worden gezien als een vorm van intervisie.

14 Voor meer informatie zie de NVO supervisiebrochure: <https://assets-eu-01.kc-usercontent.com/60b23ece-2ca8-01ae-7371-d7d0624a1f31/bd1aaba6-209c-4e23-8b22-35bb6df74631/OG-Supervisiebrochure.pdf>

Intervisie / supervisie volgen

	Orthopedagoog-generalist	Basis-orthopedagoog
Punten	40 punten in de afgelopen vijf jaar <i>Volgens de richtlijn intervisie of de eisen voor supervisie</i>	40 punten in de afgelopen vijf jaar <i>Volgens de richtlijn intervisie of de eisen voor supervisie</i>
Gevolgte uren die <u>wel</u> mee kunnen tellen*	<p>Bij intervisie gaat het onder andere om:</p> <p>De intervisiegroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal drie en maximaal acht personen, zodat iedereen een actieve inbreng kan hebben. • De personen in de groep zijn werkzaam op het gebied van de orthopedagogiek of aanverwante gebieden (multidisciplinair). • De personen in de groep bestaan uit minimaal academisch opgeleide professionals. • Zie voor alle eisen de richtlijn intervisie. <p>Bij supervisie gaat het om de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de supervisie is van postmaster niveau en is relevant voor het verrichten van orthopedagogische werkzaamheden; • zowel individuele alsmede groepssessies kunnen worden gevolgd. • Groepssupervisie is toegestaan in een groep van maximaal 3 personen. • Er mag geen sprake zijn van een directe, dan wel hiërarchische werkrelatie of vriendschappelijke of familiale band in de 1e, 2e of 3e graad. • Zie voor de eisen aan de supervisor het registratiereglement. 	<p>Bij intervisie gaat het onder andere om:</p> <p>De intervisiegroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal drie en maximaal acht personen, zodat iedereen een actieve inbreng kan hebben. • De personen in de groep zijn werkzaam op het gebied van de orthopedagogiek of aanverwante gebieden (multidisciplinair). • De personen in de groep mogen voor maximaal de helft uit hbo-professionals bestaan, naast academisch opgeleide professionals. • Zie voor alle eisen de richtlijn intervisie. <p>Bij supervisie gaat het om de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de supervisie is van master niveau en is relevant voor het verrichten van orthopedagogische werkzaamheden; • zowel individuele alsmede groepssessies kunnen worden gevolgd. • Groepssupervisie is toegestaan in een groep van maximaal 3 personen. • Er mag geen sprake zijn van een directe, dan wel hiërarchische werkrelatie of vriendschappelijke of familiale band in de 1e, 2e of 3e graad. • Zie voor de eisen aan de supervisor het registratiereglement.
Gevolgte uren die <u>niet</u> mee kunnen tellen*	Intervisie met enkel hbo-collega's	
Format	Werkoverleggen	
	Intervisieverklaring	
	Supervisieverklaring	
Competenties*	Professionaliteit	

*Let op: het gaat hier om voorbeelden en geen uitputtende lijst. Deze voorbeelden zijn bedoeld als toetssteen voor de orthopedagoog om de eigen activiteiten te beoordelen.

Pijler 2c: Overige activiteiten (vrije ruimte)

Wat houdt het in?

Naast de drie voorgaande onderdelen in de herregistratie (pijler 1: werkervaring, pijler 2a: bij- en nascholing en pijler 2b: reflectie: intervisie/supervisie) is de vrije ruimte voor overige activiteiten bedoeld om flexibel aan te kunnen sluiten bij de ontwikkelvoorkeuren of het ontwikkeltraject van de betreffende orthopedagoog.

Binnen de categorie 'overige activiteiten' (vrije ruimte) kunnen activiteiten plaatsvinden die bijdragen aan de vakinhoudelijke of professionele ontwikkeling van de orthopedagoog of aan de kwaliteit van de beroepsgroep als geheel. Het gaat dan om de ontwikkeling van zowel vakinhoudelijke als overige competenties binnen het CanMEDS model.

Het is ook mogelijk om onder deze categorie gevolgde bij- en nascholingen op te voeren op het moment dat een orthopedagoog meer scholingen heeft gevolgd dan onder pijler 2a kan meetellen. Als een scholing, intervisie of supervisie echter is afgekeurd onder pijler 2a, kan deze niet alsnog onder de overige activiteiten (vrije ruimte) meetellen. Hetzelfde geldt voor gevolgde intervisie en supervisie.

Overige activiteiten (vrije ruimte)

	Orthopedagoog-generalist	Basis-orthopedagoog
Punten	40 punten in de afgelopen vijf jaar	
Activiteiten die <u>wel</u> mee kunnen tellen*	<ul style="list-style-type: none"> • Geaccrediteerde scholingen. • Niet geaccrediteerde scholingen. • Scholingsactiviteiten als docent of spreker, niet zijnde reguliere onderwijstaak. • Intervisie en supervisie volgen • Supervisie/leertherapie volgen of geven (ook voor andere verenigingen, zoals VGCT of NVRG) • Publicaties/artikelen • Deelname aan NVO commissies/ bestuur/colleges • Actieve bijdrage aan de ontwikkeling van richtlijnen waarin de NVO een rol speelt in de ontwikkeling en die relevant zijn voor het werkterrein van de orthopedagoog. 	
Activiteiten die <u>niet</u> mee kunnen tellen*	Activiteiten die geen directe link hebben met de beroepsuitoefening Werkbegeleiding geven of volgen valt onder werkervaring.	
Format	Intervisieverklaring Supervisieverklaring Andere activiteiten op eigen manier invoeren ter beoordeling	
Competenties*	Alle competenties	

**Let op: het gaat hier om voorbeelden en geen uitputtende lijst. Deze voorbeelden zijn bedoeld als toetssteen voor de orthopedagoog om de eigen uitgevoerde werkzaamheden te beoordelen.*

Uitstel herregistratie en hardheidsclausule uitzonderlijke situaties

Voor zwangerschaps- en bevallingsverlof kan een orthopedagoog verlenging van de herregistratieperiode aanvragen. Voor orthopedagogen die door andere uitzonderlijke situaties of omstandigheden (bijvoorbeeld ziekte) niet in staat zijn om binnen de vijf jaar aan de herregistratie-eisen te voldoen, bestaat een hardheidsclausule. Orthopedagogen kunnen hierop individueel en onderbouwd een beroep doen. De beslissing die hieruit volgt is altijd maatwerk.

Toetsing

Nadat een orthopedagoog de herregistratie-aanvraag heeft ingediend, gaat de betreffende onafhankelijke commissie binnen de NVO over tot het beoordelen van het dossier/het persoonlijke portfolio. Er wordt dan beoordeeld in welke mate het aangeleverde bewijs voldoet aan de eisen voor herregistratie. Met deze toetsing wil de NVO uitstralen dat we orthopedagogen zien als gemotiveerde mensen die serieus omgaan met het bijhouden van hun vak.

Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit van de beroepsgroep als geheel én van individuele geregistreerde orthopedagogen geborgd is. De toetsing is zo licht en uitvoerbaar mogelijk en vindt plaats vanuit vertrouwen in het handelen van de orthopedagoog.

Epiloog

Het afgelopen jaar is er veel aandacht geweest voor het inhoudelijk kader vanuit leden, commissies en het bureau van de NVO. Als moment van reflectie kijken we terug op hoe waardevol het is om continu, breed, gestructureerd en georganiseerd aandacht te besteden aan de kern van het vak van de orthopedagoog en het hoog houden van de kwaliteit van de beroepsgroep als collectief. Dit in de context van een maatschappij en werkpraktijk die constant in beweging zijn.

We beseffen dat we iets in gang hebben gezet wat nooit klaar is, nooit af is. Het is van belang om blijvend aandacht te hebben voor ontwikkelingen in de werkpraktijk en de maatschappij én wat dat betekent voor de NVO Kwaliteitsregisters en de herregistratie-eisen, zodat deze naadloos blijven aansluiten bij de beroepspraktijk.

Colofon

Tekst
NVO

Ontwerp & illustratie
Patrick Pluijlaar

Copyright © 2022 NVO Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen of in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, zonder voorafgaande toestemming van de NVO.

Juni 2022

NVO-bureau
Churchillaan 11
3527 GV Utrecht

(030) 232 2407

info@nvo.nl
www.nvo.nl